

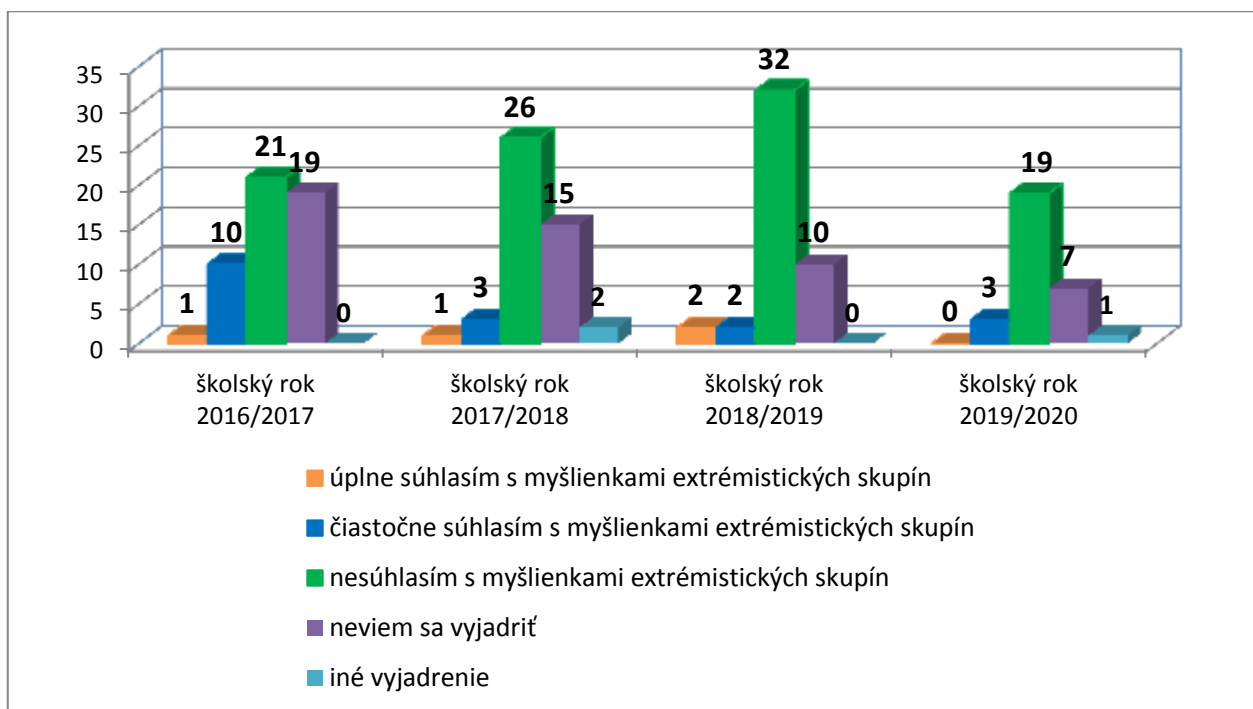
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

V čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania z dôvodu šírenia nákazy COVID-19 sa žiaci 2. ročníka zúčastnili online prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu, ktorý bol realizovaný po štvrtýkrát, sa zúčastnilo 30 žiakov, t.j. 53 % druhákov (26 dievčat a 4 chlapci).

Jednotlivé položky v dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám a mapovali zdroje informácií o extrémizme, vzájomné vzťahy medzi žiakmi, postavenie žiakov v triede a postoje k extrémizmu. Prieskum bol realizovaný od 10. 05. 2020 do 31. 05. 2020 formou anonymného dotazníka a v súlade so strategickými dokumentmi školy v oblasti ochrany a podpory ľudských práv.

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 63,3 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, čo je porovnateľný výsledok s minulým školským rokom, 10 % žiakov vyjadrilo čiastočný súhlas alebo úplný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín a 23,4 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti, resp. poskytlo iné vyjadrenie (3,3 % žiakov).

Porovnanie postojov žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti
za školské roky 2016/2017 – 2019/2020

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, máj 2020.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) **63,3 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko**, čo predstavuje nárast o 30,7 % oproti výsledkom z minulého školského roku, 23,4 % žiakov nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva, 6,7 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia, čo je o 12,9 % menej ako v minulom školskom roku a 6,6 % žiakov uviedlo hrozbu zo strany iných sociálnych skupín;

b) **postoj žiakov k cudzincom je priateľský (53,3 %)**, z výpovedí neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu, 46,7 % žiakov má neutrálny postoj k cudzincom a 0 % žiakov 2. ročníka má nepriateľský postoj k cudzincom;

c) **86,7 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie**, 3,3 % žiakov takéto osoby nepozná a 10 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť;

d) **najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (26,7 %), ulica (26,7 %) a rodina (26,7 %), iné prostredie (13,3 %) a stredná škola (3,3 %)**, 3,3 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie;

e) **80 % žiakom by nevadilo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov**, čo je porovnateľný údaj s výsledkami z minulého školského roka. 13,3 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takýto spolužiaci v triednom kolektíve asi neprekážali a 6,7 % žiakov sa nevedelo vyjadriť;

f) **najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v strednej škole patrí ironizovanie spolužiakov (23,4 %), vulgárne vyjadrovanie (20 %) a ničenie majetku školy (3,3 %)**, 53,3 % žiakov sa nestretlo s problémovým správaním v škole;

g) **najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje internet (60,0 %), televízia (30,0 %), škola (3,3 %) a rodina (3,3 %)**, 3,4 % žiakov sa stretlo s uvedenými informáciami;

h) **najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (40 %) a prejavy intolerancie (13,3 %)**, 46,7 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí;

i) **v triedach 2. ročníka sú najmenej zastúpení žiaci, ktorí sú autoritatívni (6,5 %) a žiaci, ktorí sú impulzívní a vznetliví (13,4 %)**. Výrazne sú zastúpení žiaci, ktorí sa správajú konfliktne (16,8 %) a žiaci označení ako outsiders (30 %), čo predstavuje nárast o 19,1 % oproti výsledkom z minulého školského roka. **33,3 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medziludské vzťahy v triedach;**

j) **žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (23,3 %)**, túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (20 %), snaha vyrovnať sa kamarátom (10 %), náhrada za vlastnú nefunkčnú rodinu (6,7 %), túžba byť iný ako ostatní rovesníci (6,7 %). 13,4 % žiakov sa nevedelo vyjadriť a iné vyjadrenie poskytlo 19,9 % žiakov;

k) **83,3 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti** – napr. odstránenie predsudkov a strachu z neznámeho, tolerantné správanie a otvorená komunikácia, vzdelávanie v oblasti multikulturalizmu, rozpustenie extrémistických skupín, odborné semináre, besedy a workshopy, získavanie relevantných informácií z internetu a pod.